

NOU 2014 nr 2: Lik og likskap

Høringssvar fra Moss kirkelig fellesråd Sak 13/14

Utvalgets oppdrag var å utrede følgende:

- Økonomisk likestilling mellom kremasjon og kistegravlegging.
- Utvidelse av retten til grav utenfor bostedskommune.
- Ordningen med feste av grav.
- Behov for endringer i avgiftssystemet for gravferdssektoren.

Moss kirkelig fellesråd støtter utgangspunktet og mandatet for utvalgets arbeid.

Videre følger hovedprinsippene for i utredningen «Lik og likskap» med de kommentarer Moss kirkelig fellesråd har vedtatt å gi i sin høringsuttalelse:

1.

Kremasjon og gravlegging er et offentlig ansvar og skal være uten kostnad for de etterlatte. *Fellesrådet støtter dette hovedprinsippet. Kremasjonsavgiften bør fjernes.*

2.

Gravplasser er allmenne og bør bli forvaltet slik at ordningene i hovedsak er felles for alle. *Moss kirkelig fellesråd understreker behovet for å vurdere lokale forhold med hensyn til utformingen av gravplassene. Gravferdslovens muligheter til feltreservasjon må til enhver tid ses i forhold til at gravplassene skal være felles for alle tros- og livssynssamfunn.*

3.

Forvaltningen skal så langt som mulig legge til rette for at gravlegging skal skje med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn. *Moss kirkelig fellesråd understreker at dette er noe som gravferdsforvaltningen pr. i dag tilstreber og forsøker å ivareta.. Gravferdslovens bestemmelse om årlig møtepunkt med de ulike tros- og livssynssamfunnene som er representert i kommunen underbygger dette fokuset i forvaltningen. Forslaget til å endre lovteksten til å hete «med respekt til avdødes religion og livssyn» til å bli «med respekt for avdøde» stiller fellesrådet i Moss seg bak som en styrking av enkeltindividets rettigheter.*

4.

Lovgivningen skal likestille gravferdsformene. *Moss kirkelig fellesråd støtter dette forslaget.*

5.

Et menneske får en grav. *Moss kirkelig fellesråd støtter videreføringen av tradisjonen om at avdøde skal få en grav.*

Rådet stiller seg derimot også åpen for en større debatt hvor flerkulturell innflytelse og individuelle ønsker kan komme til uttrykk og tas med i en fremtidig mulig endret praksis på dette feltet.

6.

Med tida blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

Moss kirkelig fellesråd vil med tanke på kommunens arealbehov og gravferdsforvaltningens daglige drift stille seg bak dette prinsippet. Det bør imidlertid fortsatt være anledning til å legge bevaringshensyn til grunn for å videreføre en grav utover fredningstiden etc. og at myndigheten til å avgjøre dette ligger hos gravplassforvaltningen med hjemmel i lov og forskrift.

Videre har Moss kirkelig fellesråd følgende kommentarer til hovedforslagene i utredningen.

1.

Kremasjonsavgiften fjernes.

Moss kirkelig fellesråd støtter forslaget om at kremasjonsavgiften fjernes. Prinsipielt med hensyn til likestilling av gravferdsformene og at økonomi ikke blir et moment som avgjør gravferdsform. Sekundært også av et driftsmessig hensyn, i en kommune med markerte arealbegrensninger, hvor dagens kremasjonsavgift kan spille inn i valget av gravferdsform all den tid kremasjon er plassbesparende.

2.

20 års fri grav til alle. Ved gravlegging i festet grav gis 20 avgiftsfrie år.

Moss kirkelig fellesråd støtter prinsippet om å likestille 20 års fri grav enten det er et nytt gravsted eller et festet gravsted. Dette under forutsetningen av at de økonomiske konsekvensene av en slik endring i praksis blir kompensert. Festeavgift er en viktig inntektskilde for å sikre en forsvarlig gravplassforvaltning.

3.

Retten til fri grav knyttes ikke til bostedskommune.

Moss kirkelig fellesråd stiller seg positive til å imøtekomme dette forslaget. Utfordringen lokalt for kommuner i pressområder og lignende er å utrede både de økonomiske og arealmessige konsekvensene dette kan og vil åpne for. Moss kirkelig fellesråd vil med dette oppfordre til å foreta en konsekvensutredning på dette feltet og eventuelt åpne for restriksjoner som gjør at både kommune og gravplassforvaltning kan arbeide innen mer forutsigbare rammer enn forslaget til endring så langt kan gi oversikt over.

4.

Samme festeavgift for alle graver i samme kommune.

Moss kirkelig fellesråd støtter ikke dette forslaget og ønsker fortsatt en mulighet for å kunne differensiere festeavgiften.

5.

Gravplassforvaltningen overtar NAVs ansvar for betaling av transport av kiste til krematorium.

Moss kirkelig fellesråd stiller seg positiv til forslaget men løfter også her opp det økonomiske aspektet knyttet til en slik ordning. Dagens ordning sikrer at det ikke en uforholdsmessig forskjell i transportavstand til krematorium ei heller om krematoriestrukturen tilsier at enkelte kommuner får uforholdsmessig høye kostnader grunnet avstander etc. Moss kirkelig fellesråd ber om at bakgrunnen for forslaget i større grad konsekvensutredes slik at eventuelle kompensasjonsordninger blir sikret for det enkelte fellesrådsområde.

6.

Fylkesmannen overtar bispedømmerådets rolle som statlig myndighet og ankeinstans.

Moss kirkelig fellesråd støtter dette forslaget. Dagens ordning gjør bispedømmerådet bare til instans for fellesrådene som har gravferdsmyndighet. En omlegging vil gjøre at både fellesrådene og de kommunale gravferdsforvaltningene fikk Fylkesmannen som klageinstans og overordnet myndighet. Dette vil underbygge det forvaltningsmessige perspektivet i at gravferdsmyndigheten har en likeverdig behandling av alle innbyggerne uavhengig av tro- og livssynsforankring.

7.

Ansvar for behandling av søknader om askespredning overtas av den lokale gravferdsmyndighet.

Moss kirkelig fellesråd stiller seg positive til dette forslaget. Da under forutsetningen at rammeverket for en slik myndighetsutøvelse blir utarbeidet.

8.

Det åpnes for gravlegging i kolumbarium og askespredning på gravplass.

Moss kirkelig fellesråd stiller seg også positive til dette forslaget som vil imøtekomme andre gravferdsformer som er vanlige i andre land og åpne for nye gravferdstradisjoner her i Norge.

Moss 24. september 2014

Bård Andreas Bårdsen
Kirkeverge i Moss